

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 28 (952) 1974 m. liepos mėn. 23 d.

Melbourne.

XIX METAI

POLITINĖ APŽVALGA

Pasauly nėra ramybės

Pietų Vietname nėra poilsio nuo teroro. Kai žmonės ejo balsuoti į rinkimų punktus, komunistai raketomis ir kitu būdu apšaudė. Žuvo arti 60. Komunistai kai kuriose srityse gerokai įsitaisė. Už 80 mylių nuo Saigono pasirinko sau "sostinę" Lock Ninhą. Iš šiaurės įsivedė į Pietų Vietnamą vamzdžių liniją aprūpinimui benzinu, o jo daug reikia šarvuočiams ir kt. Pietų Vietnamas drąsiai ryžtingu užpuolimu suardė tą liniją Laos — Kambodijos — Vietnamo sienų kampe, 280 mylių nuo Saigono, bet tikriausiai greitai buvo pataisyta, nes žmonės be gailėsčio suvaromi prie darbų. Komunistai turės skirti daugiau kariuomenės svarbių punktų apsaugai, nes pietvietnamiečiai įrodė irgi savo pajėgumą.

Portugalijoje dar kartą pasirodė, kad revoliuciją kartais lengviau įvykdyti, negu tvarkyti po jos. Jos vadams kariškiams yra didelių sunkumų nuosaikiu būdu po 48 metų diktatūros pasiekti demokratinės tvarkos ir sukurti tokį politinį sugrupavimą, kuris būtų atsparus totalitariniam režimui ar iš kairės, ar iš dešinės. 13-kos ministerių vyriausybėje, kur dalyvauja socialistai ir komunistai, kilo nėsantaika ir skilimas. Ūkio būklė sunki, infliacija iki 30 nuoš. ir dirbančių reikalavimai ne pagal krašto pajėgumą. Streikais ir pairimas, dargi negalima geruoti susitarti su kolonijomis laisvės kovotojais Frelimo ir kt. Min. pirm. dr. Carlos ir dar keli turi nuosaiką vidurio ministeriai atsistatydino. Prezid. Spínola pavedė vyriausybę sudaryti pulk. Goncalves, diktatūros nuvertimo dalyviui. Buvo spėjama, kad jo vyriausybėje bus daugiau kariškių, bet joje koalicinėje vyriausybėje vistiek dalyvaus demokratai, socialistai ir komunistai.

Kipro saloje įvyko perversmas. Jį įvykdė kariuomenės dauguma, norėdama įvykdyti daugelio graikų svajotą planą — šią salą sujungti su Graikija. Sukilėliai paskelbė per radiją, kad jos prezidentas arkivyskupas Makarios nebegyvas. Tačiau besipriešinančių vyriausybinių radijo žiniomis jis buvo gyvas ir susirado prieglobstį pas britus. Nors sukilėliai pranešė, kad perversmas įvykdytas, ta-

čiau kitos žinios skelbia, kad pasipriešinimas tebėjo ir ne tik Nikosijoje, bet ir Limasole, Larnakoje ir Famagustoje. Kipro salos patvarkymas visada buvo sunkus, nes ten yra turkų mažuma, kurią globoja Turkija. Ir ši kartą Turkija paskelbė, kad neleis paneigti jų teisių. Kariuomenė Graikijoje liko užaliarimuota, bet tas pats įvyko ir Turkijoje. Susidarė didelė įtampa Toks bandymas sujungti salą su Graikija ypatingai nepatikus dabar, kada pačioje Graikijoje yra diktatūrinio pobūdžio režimas.

Kipras — didumu trečioji Videnuržemio jūros sala, svarbioje strateginiu atžvilgiu vietoje, 64 km nuo Turkijos, virš pusės milijono gyventojų, kurių 70% graikai ortodoksai, 30% turkai mahometonai.

— Pasaulio spauda plačiai rašo apie 8 metų berniuką Paolo Tecchia iš Casertos, Italijoje, kuris buvo gimęs luošas ir motina jį nusivėžė į Marijos šventovę Lurde. Ten išmaudytas groto šaltinio vandeny jis staiga pradėjo vaikščioti ir paliko savo dviejų ratų invalido vežimėlį, nes jam daugiau nebereikalingas.

Neramus kampas

Somalijos Afrikoje santykiai su kaimyninėmis Kenija ir Etiopija nėra geri, nes ji siekia kairių kaimyninių sričių. Sovietų Sąjunga ekspansijos tikslais padeda kur tik pasitaiko progą. Kenija ir Etiopija dėl to labai susirūpino. Jos su įtarimu žiūri, kad Sovietai ten įgabena savo pajėgas. Jie padovanojo Somalijos "moksliškai socialistiniam" prezidentui Siado Barrei septynis MIG-7 sprausminius lėktuvus. Dabar negrų Afrikoje Somalija turi stipriausią karo aviaciją: 50 MIG-ų ir eskadroną Iliušino-28 bombonešių, kuriuos vairuoja Sovietų lakūnai. Sovietai davė šarvuočių, artilerijos, kaip atlyginimą už naudojimąsi uosto įrengimais Berberoje Sovietų laivynui, operuojančiam Indijos vandenyne, kuriame jie didina savo pajėgas. Jie laivyną sustiprino malūnsparnių bazės laivu, dešimt kt. laivų ir ato-

— Cukrus neteisingai laikomas "priešu", o yra išganingas smegenims, skelbia dr. Stefani, kuris savo tyrimus patieks vykstančioms prie Romos XIV Tarptautinėms Medikų Studijų dienoms rugpjūčio pradžioje. Cukrus skatina gausesnį kraują ir deguonies tiekimą smegenims, kas svarbu besimokantiems ir dirbantiems protinį darbą. Italijos vaistinė — Farmitalia 78 suvažiavimas jau iškėlė, kad cukrus sulėtina senėjimą.

— Turkijos armija liepos 20 d. pradėjo invaziją į Kipro salą. Vyksta smarkios kovos. Graikai ir turkai yra tradiciniai priešai.

Reikšmingas kariškio įspėjimas

Sunku būtų patikėti, kad tokiuose demokratiniuose kraštuose, kaip Britanija, Amerika Kanada ar Australija, galėtų įvykti ginkluotoms pajėgoms vadovaujant perversmai. Šiais laikais ir juose pasireiškia daug antidemokratinės saualės, rinkimuose išrinktos valdžios suvaržytos ar bent surištos karinių jūnių, kurias valdo dažnai komunistai ar kitoks kairysis elementas, sujaukdamis normalų gyvenimą ir puoselėdami anarchiją. Britanijoje įžymus į at-

Atomini mōsi manija

Pietų Afrikos mokslininkas dr. Alberts sako, kad jo kraštas gali bet kuriuo laiku pasigaminti atominių bombų ir jame atominė programa yra daugiau pažengusi, negu Indijoje, bet nusistatyta tą energiją naudoti tik taikos reikams. Indija atominėje srityje bendradarbiauja su Argentina ir Brazilija. Ir Irano šachas kalbėjo apie galimumus pasigaminti bombų. Palestinos Išlaisvinimo vadas Arafat tvirtina, kad Izraelis turi penkias atomines bombas ir bando išsiderėti iš JAV joms nuskradinti lėktuvų F-14 ar F-15. Stokholme Taikos Tyrinėjimų Institutas skelbia, kad vykstančios pasaulio ginklų lenktynės kelia tikrą aliarmą ir grėsmę. Vidur. Rytai pasidarė labiausiai ginkluotu regionu. Indija, nors badauja, o pinigų kiša politinei atominei prabangai.

Daugelis JAV kongresmanų reiškia nepasitenkinimą, kad Nixon pažadėjo pagalbą Egiptui ir Izraeliui išvystyti technologiją atominėje srityje taikos reikams. Tas gali suteikti žinių pasigaminti ir karo reikams. Ateity tokių dalykų JAV prezidentas negalės spręsti be Kongreso pritarimo.

Izraelis sako, kad jam rūpi palestiniečių klausimas, tačiau dėl jo vienintelis kelias tartis tik su Jordanu. Izraelis nesitirauks iš okupuotų arabų žemių, kol arabai neparodys tikrų taikos ženklus.

sargą pasitraukęs gener. Sir Walker, buvęs Š. Europos sąjunginių karo pajėgų vadas, pareiškė Londono "Evening News", kad šiandien kiekvienas siekia ginklo. Gali būt, kad valstybė gali pasirinkti verčiau armijos valdymą, negu anarchiją. Britanija, jo žodžiais, turi turėti vadą, tinkamą išaiškinti tautai apie jos vertybes ir pasiryžimus, kaip Churchillis darė karo metu. Enoch Powell (jis yra radikalus konservatorius) yra tokioje padėty, kaip Churchillis buvo 1930 m.

Demokrat. kraštų, įskaitant ir Australiją, politikai turėtų netuščiomis praleisti šią mintį. Armijos šiuose kraštuose nerodo simpatijų nepatriotiškiems ciliams politikams. Dažnai tarp kariškių ir civilių vadų pasitaiko nesutarimo ir net konfliktų. Atsiminkime ginčus dėl planų ir lėšų kraštų gynybai. Dageiliui Australijos piliečių to generolo siūloma mintis gali būti raminančia paguoda dėl ateities, o kairiesiems politikams įspėjimas nenuieiti per toli krašto tvarkyme.

— Melbourne naujuoju arkivyskupu — kardinolo Knox įpėdiniu, popiežius Paulius VI pasikyrė vyskupą Tomą Francį Little, 48 m., gimusį Melbourne priemiesty Moonee Ponds, teologijos mokslus baigusį Romoje daktaro laipsniu, vyskupu pašventintą Melbourne 1973 m. Naująjį arkivyskupą lietuvių vardu pasveikino ALK Federacijos Valdyba.

Pavergtosios tautos - didelė politinė jėga

VISI PAVERGIEJI TURI SUSIJUNGTI

Amerikoje, be tam tikro skaičiaus savanaudžių ir trumparegių politikų, buvo ir yra visa eilė šviesių valstybininkų. Iš jų minėtinas šviesaus atminimo nesavanaudis senatorius F. H. Douglas, kuris, gyvas būdamas, visur ir visada užtardavo pavergtuosius. Jų reikalu paruošė specialią rezoliuciją, kuri 1959 m. liepos 16 d. buvo JAV senato visais balsais priimta. Šią rezoliuciją priėmė ir atstovų rūmai, o tų pačių metų liepos 17 d. prezidentas D. Eisenhoweris pasirašė įstatymą, skelbiantį nuolatinės kasmetinės Pavergtųjų tautų savaitės įvedimą.

Minėtoje kongreso rezolucijoje pažodžiui taip sakoma: "Komunistinės Rusijos imperialistinė politika tiesiogine ar netiesiogine agresija paverė Lenkijos, Vengrijos, Lietuvos, Ukrainos, Čekoslovakijos, Latvijos, Estijos, Gudijos, Rumunijos, R. Vokietijos, Bulgarijos, Kinijos žemyno, Armenijos, Azerbeidžano, Gruzijos, Š. Korėjos, Albanijos, Užuralio, Tibeto, Kazachijos, Turkestano, S. Vietnamo ir kt. valstybinę nepriklausomybę". Rezolucijoje pabrėžiama, kad "šių užgrobtųjų valstybių, jų tautų troškimas laisvės ir nepriklausomybės yra gyvybinės reikšmės JAV valstybiniam saugumui ir turi būti tvirtai palaikomas gyvas, todėl dera mums (JAV-bėms) tinkamomis priemonėmis šioms tautoms aiškiai manifestuoti tą istorinį faktą, kad JAV yra dalininkė tų siekimų atstatyti savo laisvę ir nepriklausomybę".

Tai labai gražios ir teisingos mintys, kurias visi prezidentai kasmet atžymėdavo specialiais pareiškimais, turinčiais valstybinių aktų galią. Pavergtųjų tautų savaitės paskelbimo negalėtų nebūti, nors ir kaip kraštą valdantieji politikai pataikautų pavergėjams. Pavergtųjų tautų savaitė yra garbingas įstatyminis aktas, kuriuo ir Amerikos laisvių kūrėjai galėtų didžiūotis.

Tačiau šiomet, kaip ir pereinamais metais, Pavergtųjų tautų savaitė minima besikeičiančiu aplinkybių ženkle. Pavergtųjų tautų išlaisvinimo kėlimo klausimas yra tas nemalonus kupstelis, kuris pavojingas dviejų didžiųjų šalių vadų puoselėjimui bendram "taikos vežimui".

Pavergtųjų tautų savaitė šiais metais beveik sutapo su JAV prezidento vizitu Sovietų Sąjungoje. Tai du visiškai nesusiderinami dalykai. Prezidentas R. Nixonas ir jo patarėjai į Maskvą skrido neturėdami norų pavergtuosius išlaisvinti arba bent jiems padėti.

Ši prezidento kelionė iššaukė didelį nepasitenkinimą Amerikos sąjungininkų tarpe Europoje. Nenuostabu, kad valstybės sekretorius dr. Henry Kissingeris, lydėjęs prezidentą jo vizito Sovietuose metu ir buvęs didžiausias politinis patarėjas, iš Maskvos tuojau nuskubėjo

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje
BRONIUS KVIKLYS

ne namo, bet į Europos sostines tikrųjų Amerikos draugų nurašinti. Ir ne be reikalo: šie vis mažiau tiki Amerikos nuoširdumu Vakarų Europos kraštams.

JAV-bės ir Sovietų Sąjunga yra labai didelės jėgos. Tačiau jos dar ne visos pasaulis. Yra kitų kraštų, kurie susijungę galėtų tapti didelėmis pajėgomis. Ryškus pavyzdys yra Vakarų Europa, kuriai nuolat graso Sovietai ir kuri turi pagrindo nepasitikėti Amerika, kai jos dabartiniai vadai nuolat su Sovietų vadeivomis glebesčiuojasi.

Vis dėlto reikia apsiprasti su mintimi, kad sovietinių rusų okupuotų kraštų išlaisvinimas gali ilgesnį laiką užtrukti. Tai gi ir Lietuva greičiausiai laisvės susilauks ne tarptautinės teisės sprendimu, bet netikėtų įvykių pasėkoje.

Be Amerikos ir Sovietų Sąjungos, be Vakarų Europos ir kitų blokų, yra dar viena jėga. Tai pačios pavergtosios tautos. Šiandieniniai Kremlius valdovai vien tik tai savo imperijoje, neskaitant kitų kraštų, laiko pavergę 122 tautas, kurios sudaro 47 procentus visų Sovietų Są-

jungos gyventojų. Bolševikai yra pasišovę galimai greičiausiu būdu naikinti jų tautiniuose rezervatuose gyvenančias tautas, jas rusindami ir kurdami naują "sovietinę tautą", kurios nariai būtų ne kas kitas, kaip sovietiniai rusai. Šiai akcijai praversti sutelktos milžiniškos valstybinės priemonės, tačiau nutautinimas nevyksta tokiu tempu, kokį yra savo planuose nustatę Kremlius vadeivos.

Nėra abejonės, kad didžiausias pavergtųjų tautų ginklas prieš kolonizaciją ir rusifikaciją yra pačių pavergtųjų vienybė ir glaudi sąjunga tiek Sovietų Sąjungoje, tiek išėjimoje. Sovietiniai rusai jos labai bijo ir nuolat stengiasi ardyti.

Šiais metais pavergtųjų tautų savaitė minima liepos 15-20 dienomis. Pavergtųjų tautų demonstracijos ir parada ikyksta eilėje JAV miestų. Čikagoje toks paradas ruošiamas liepos 20 d. Jame dalyvauti yra pasižadėjusios 24 tautybės. Lietuviai visada yra aktyvūs ir gausūs šio minėjimo bei parado dalyviai.

Pavergtųjų tautų jungtis yra graži idėja. Bendri tautų suėjimai, mitingai ir parada ar tina pavergtas tautas. Tačiau dar geriau būtų, kad būtų sukurta vieninga, gausi ir stipri Pavergtųjų tautų nuolatinė organizacija, kurios didžiausias uždavinys būtų kovoti už Pavergtųjų tautų laisvę.

Išsprogdino Vilniaus Kalvarijas

Neperseniausiai Lietuvoje rajoniniai laikraščiai, savaitraštis "Kalba Vilnius" ir radijo laida "Akiratis" plačiai komentavo žinomo ateisto Mišučio straipsnį "Bažnyčia ir religingumas mūsų dienomis".

Straipsnyje autorius, analizuodamas religijos perspektyvas, teigia, kad pastaruoju metu tikinčiųjų skaičius Lietuvoje sumažėjęs. Jisai nurodo, kad 1972 m. Ukmergės rajone Veprių Kalvarijas beaplankė vos tūkstantis tikinčiųjų, kai tuo tarpu, prieš keliolika metų, čia apsilankydavo dešimtys tūkstančių.

Tačiau — pastebi užsienio spauda — Mišutis nenurodo, kokiomis priemonėmis pavyko Ukmergės rajone ir kitur Lietuvoje sumažinti tikinčiųjų lankymąsi šventose vietose — Kalvarijose. Jisai nenurodo, kad kaip Veprių, taip ir Vilniaus Kalvarijų koplytelių jau nebėra. Jas jau 1962 m. ateistai išsprogdino, griuvėsius išvežė, o vietas, kur stovėjo koplytėlės, užpylė žemėmis ir užlygino. Tik žemaitiško budrumo dėka koplytėlės buvo išsaugotos Žemaičių Kalvarijoje.

Straipsnio autorius nerašo apie tai, kad per Sekmines Vilniaus taksistams buvo uždrausia važiuoti Kalvarijų link, kad kalvarijų vietovę saugojo draugo-

vininkai, nepraleisdami tikinčiųjų į ją. O kad žmonės iš Antakalnio, valtimis persikėlę per Nerį, nepatektų į Kalvarijas, upės pakrantę irgi saugojo draugovinkai.

Nežiūrint šių represijų Vilniečiai, ir suvažiavę iš įvairių Lietuvos kampelių tikintieji, tą Sekminių rytą jauni ir seni meldamiesi ėjo tuos 7 kilometrų takeliais, kur anksčiau stovėjo Kalvarijų koplytėlės, o dabar yra tik pamaldžių žmonių iš akmenų išdėstyti kryželiai, papuošti gėlėmis.

Minėtame straipsnyje, kuriame Mišutis kategoriškai teigia, kad tikinčiųjų skaičius Lietuvoje sumažėjęs, nenurodoma kokiais statistiniais duomenimis jis remiasi. Susidaro įspūdis, kad tai "iš piršto išlaužtas" tvirtinimas, kuriuo siekiama užsieniui ir Maskvai parodyti, kad lietuvių tauta tolsta nuo religijos.

Šiuo straipsniu save įtikinti jis gali. Visuomenę — vargu, nes kaip sako lietuvių patarlė — melo trumpas kojos. K. R.

Printed by Polpress Pty. Ltd., 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. V. Laukaitis as a President of the Lithuanian Catholic Federal Committee 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

Nauji Leidiniai

SKAUTŲ AIDAS, oficialus Lietuvių Skautų Sąjungos organas, birželis. Meniškas viršelis — Lituanikos tunto meistrų darbai — kryželiai. Turinyje: Lietuviškosios išeivijos išlikimas jaunimo tarpe, Savieji žymūnai, Šventosios prisiminimas, Metinės Australijos rajono stovyklų užbaigus ir kt. Labai gausiai iliustruotas.

EGLUTĖ, vaikams žurnalas, leidžiamas Nekaltai Pradėtios Marijos Seserų, balandis. Turinyje: Klausyk, Legenda, Ką mums reiškia varpai, Margučių konkursas ir kt. Gausiai iliustruotas dviem spalvomis, tik ra dovana mūsų vaikams.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas, balandis. Turinyje: Žmogaus ir krikščionio didybė, Kas padeda ir kas kenkia išlikti lietuviškajai išeivijai, Jėzuitai nepriklausomoje Lietuvoje, Ir meilė gali būti egoistinė, Jaunimo skyriuje — Mano galvosena apie santykius su Lietuva ir kt.

LAIVAS, Tėvų Marijonų leidžiamas religinio ir tautinio gyvenimo žurnalas, balandis. Turinyje: Prisikėlimo jėga, Šv. Kazimieras Lietuvos vakarietiškos kultūros simbolis, Lietuvių sodiečių religinė dailė, Istorinis posūkis Anglijoje, Vokietijos dvasinis gyvenimas ir kt.

MOTERIS, Lietuvių moterų žurnalas, leidžiamas Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos, balandis. Turinyje: Lietuvos motinos verpėjos mokykla, Moteris Bažnyčioje, Pavasario gėlių puokštė, Vaiko auklėjimas šeimoje, Šeima ir mokykla, Didžiausia mokykla pasaulyje ir kt.

Birutė Pukelevičiūtė **NAUJŲ METŲ ISTORIJA**, premijuotas romanas, išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje 1974 m., p. 183, kainą \$ 4.50. Tai dar vienas svarus įnašas lietuvių literatūrai. Romano personažai visiškai nauji, praeitis ir dabartis, gyvenimas ir mirtis, kartų skirtumas ir pažiūrų pasikeitimas labai ryškiai atsispindi.

LIETUVIŲ DIENOS, iliustruotas žurnalas, leidžiamas Los Angeles, kovas. Viršelyje didelė nuotrauka J. R. Simanavičiaus — Toronto Lietuvių Radijo programos vedėjo. Turinyje: Spaudos rėmimo reikalu, Ar klausaisi Simanavičiaus radijo. Tamošačiai vieni iš lietuviškiausių dailininkų, Skruzdėlynas, Parama ir kt.

ŠNIPŲ PROBLEMS

V. Vokietijos Wilhelmshaveno uoste buvo suimtas antrasis R. Vokietijos šnipas Dieter Gerstner. Jis yra pabėgėlis iš R. Vokietijos, gyvenęs keletą metų Kanadoje ir V. Vokietijoje grįžęs 1967 m., suklustotais Herberto Faehrmanno dokumentais. Wilhelmshavene jis dirbo elektriku ir 7 metus siuntė žinias R. Vokietijos žvalgybai. D. Gerstneris vaidino didelį krikščionių demokratų partijos rėmėją maskavimosi tikslu. Munchene no žurnalas "Quick" paskelbė, kad kanclerio W. Brandto vyriausybė nuo 1970 m. buvo dvylika kartų įspėta Britanijos, Prancūzijos, Belgijos ir Švedijos saugumo įstaigų dėl šnipų G. Guillaume kanclerio įstaigoje, bet nesiėmė jokių priemonių. Žurnalas visą įrodančią medžiagą žada perduoti federacinės Vokietijos vyr. prokurorui S. Buchachui, tiriančiam G. Guillaume aferą.

ŠEIMOS MEILĖ

Seniau, kai dar Lietuvos kaimai nebuvo išskirstyti vienkiemiais, viename kaime gyveno pavyzdingas ūkininkas, kuris turėjo du sūnus. Vyresnysis buvo jau kiek pagyvenęs viengungis, o jaunesnysis vedęs ir augino keletą vaikučių. Visi tarpusavyje gražiai sugyveno, vieni kitus labai mylėjo.

Ūkininkas prieš miršiant pasikvietė sūnus, pavedė jiems visą savo turtą, sodybą su trobesiais ir laukų bei pievų rėžius, pasidalinti pusiau. Jam labiau sunegalavus, sūnūs pakvietė kunigą ir, aprūpintas šv. Sakramentais ir palaiminęs visus, iškelia vo amžinybėn. Sūnūs su visomis bažnytinėmis apeigomis tėvelį palaidojo, o turtą, kaip buvo nurodyta, pasidalino.

Vieną vasarą po rugiapiūtės, pavargę nuo rugių kirtimo, abu broliai naktį pailsėję ir apyaušry pabudę, lyg susitarę vienas apie kitą galvojo. Vyresnysis brolis pamanė, kad esu viengungis ir mažiau visko reikia. Tai atsikėlęs apėjo viso kaimo rugių lauką ir savo rėžiu grįždamas iš galulaukės į namus pradėjo kas kelintą rugių gubą perkeldinėti į brolio rėžį. Jaunesnysis brolis tą patį manydamas apie vyresnįjį brolių galvojo, kad aš furiau šeimą, turiu su kuo pasitarti gyvenimo rūpesčiais, Dievui padedant man visko užtenka, o brolis kenčia vienatvę. Atsikėlęs nuo pakluonės pradėjo eiti savo nukirstų rugių rėžiu ir taip pat kas kelintą rugių gubą perkeldinėti į vyresniojo brolio rėžį, kol pagaliau pradėjo vienas kitą girdėti lyg kažką toliau šlamant, nors pro rytmečio rūkus nieko nematė. Nekreipdami dėmesio vykdė savo gražų sumanymą. Kai saulei tekant ir rūkams prasiblaivius vienas kitą pamatė ir atpažino, puolė vienas kitam į glėbį, apsikabino, išsiaiškinę sutapusias mintis pasibučiavo ir nubraukę meilės ašaras grįžo į namus.

Mieli tėveliai, skiepykite savo vaikučiuose bažnyčioje skelbiamą, kaip Dievo įsakytą, tarpusavyje meilę, nes meilė yra pati didžiausia dorybė. O jūs, mielas jaunime, pasisavinkite gražius meilės pavyzdžius, tada jus mylės Dievas, gerbs visi žmonės ir jausitės laimingi.

Kaip vaškas iš prigimties kietas ir sausas, o su truputėliu šilumos pasidaro lankstus, taip net ir priešingus žmones su truputėliu meilumo galima padaryti lanksčius, kaip šiluma vašką. Kol cukrus matyti cukrinėje, tai nuo to arbata nepasidaro saldi. Norint suteikti laimės kitiems, reikia savęs išsižadėti.

J. M.

„KRYŽIŲ NEŠĖTE KALANTOS GARBEI“

Saugumas nespėjo nalkinti kryžių, kai jie vėl atsiranda Kryžių kalne

ŠIAULIAI

Garsus Lietuvoje Meškuičių piliakalnis (Jurgaičių kaimas), vadinamas Kryžių kalnu. Ten stovėjo daugelio lietuvių pastatyti kryžiai, bet ateistai šią šventą vietą daug kartų išniekino, kryžius išvartė ir sudegino. O žmonės vis iš naujo vežė, nešė ir statė kryžius ir kryželius toje lietuvių širdžiai brangioje kaimo vietoje. Kryžių kalnas jau buvo kone užsigydęs savo žaizdas po 1961 metų nusiaubimo. Deja, 1973 balandžio pabaigoje vėl buvo skaudžiai nuteriotas — ne liko nė ženklo, kad čia būta kryžių. Liūdnas ir apiplėštas kalnas dairėsi aplink, laukdamas, kada tikinčios rankos ir mylinčios širdys vėl apvainikuos jo išniekintą galvą išganyimo ženklu — Kryžiumi.

1973 gegužės 19 naktį 24 valandą Šiaulių miesto pakraščiu pasirodė neįprasta eiseną. Žmonių būrelis, kurį sudarė vaikinai ir merginos, rimti ir susikaupę nešė kryžių. Ėjo tyliai, susitelkę, kalbėdami rožančių. Laikas nuo laiko trijų metrų (9 pėdų ir 9 colių) kryžių, sveriantį 45 kg. (99 lbs.); perimdavo ant pečių kitas. Kryžius buvo papuoštas simboliškais ornamentais: širdis perverta dviem kalavijais, ant kurių vieno koto — svastika, o ant kito — penkiakampė žvaigždė. Lietuvos jaunimas nešė kryžių ne sveikatos prašydamas, bet kaip permaldavimą už kryžiaus paniekinimą už mūsų Tautos nuodėmės Išganytojui. Nešė kryžių kaip pergalės ženklą.

Gegužės 19 naktį daugelis žinojo apie šį kryžiaus nešimą ir vieną valandą paskyrė maldai ir kryžiaus adoracijai. Tą valandą sudėtomis rankomis daugelis nešė savo dvasioje Kristaus Kryžių. Visi kryžiaus nešėjai iš vakaro priėmė šv. Komuniją. Rengiantis nešti kryžių su žinota, kad vienas pilietis saugumui pranešė apie šią kelionę. Saugumiečiai visą naktį važinėjo maršrutu: Šiauliai — Kryžių kalnas. Kryžiaus nešėjams pasisekusi kelionė atrodė kaip stebuklas. 1973 gegužės 20 d. 2 val. 30 min. Kryžių kalnas pasipuošė nauju, gražiu kryžiumi. Aplink jį pasodinta gėlių ir uždegta žvakė. Visi suklaupę meldėsi: „Kristau Karaliau, teateinie Tavo karalystę į mūsų šalį“.

6 val. 45 min. pasigirsta mašinos burzgimas. Saugumiečiai trinasi akis — visą naktį gaude kryžių, ir štai jis stovi. Piktos rankos kryžių išrovė ir nusivežė. Tačiau vidurdienį jau stovėjo kitas kryžius. Ateistai vis naikino, o kryžiai tarsis iš žemės augo.

Tardymai dėl kryžiaus

1973. V. 20. vakare saugumiečiai atvyko pas Šiaulių miesto gyventoją Mečislovą Jurevičių, gimusį 1927 m., ir nusivežė

į saugumo būstinę. Čia Mečislovas buvo tardomas: ar nešęs kryžių, kokių kelių ėję, kiek žmonių nešę kryžių, kas organizavęs kryžiaus nešimą, kas padirbęs kryžių, kokie kunigai paskatinę nešti kryžių... Jurevičius atsakęs, kad kryžių daręs ir nešęs jis vienas. Jurevičius dar buvo klausinėjamas, už ką anksčiau buvęs teistas.

— Už Stalino klaidas.

— Baik šmeižęs Staliną — šaukė saugumietis. — Oi, jums dabar reikalingas Stalinas.

Toliau Jurevičius buvo klausinėjamas, kokius kunigus pažįstas, kas bažnyčioje patarnaujęs Mišioms, su kokiais žmonėmis turįs reikalą ir t.t. Jurevičius pareiškė, kad daugiau į klausimus neatsakinėsia. Tardytojais Jurevičių vadino fanatiku, gąsdino, kad gausias kalėjimo daugiau negu pirmą kartą, kad

nuvesią į daboklę, suleisą vaisių ir t.t. Pagaliau liepė stovėti prie sienos. Nepabūgęs gąsdinimų Jurevičius buvo pasodintas. Taip praėjo visa naktis.

Rytą vėl tardymas: kas mokęs vaikus Mišioms patarnauti. Su kokiais kunigais daugiausia kalbėsi? Kas Mišioms patarnauja? Po pietų atėjęs prokuroras paklausė, kodėl jis tyli? „Visa viena duosit dešimt metų“, — paaikškino Jurevičius.

Vakare Jurevičiui leido pareiti namo ir prisistatyti gegužės 23. Tą dieną vėl buvo tardomas ir gąsdinamas, tačiau Mečislovas tylėjo. Jam vėl buvo įsakytą ateiti į saugumą gegužės 29. Saugumietis reikalavo viską surašyti, o paskui aiškino apie religijos laisvę, kad kunigai žmones apgaudinėja ir t.t. Jurevičius pareiškęs: „Jei esu kaltas, teiskite!“

— Nuteisti yra lengviausia, bet žmogų reikia pastatyti ant gero kelio, — aiškino tardytojas. Paleisdamas namo, tardytojas pareiškė: „Mums yra žinoma, kad kryžių nešėte Kalantos garbei“.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba liepos 18 d. malda pradėjus posėdžiavo Parapijos name. Aptarta visa eilė bėgamųjų katalikiškų reikalų ir paramos telkimas Tėviškės Aidams. Loterija ruošiamą Melbourne rugpiūčio 4 d. ir tikimasi, kad visi mūsų skaitytojai ir bičiuliai Viktorijoje ją parems fantais ir savo nuosirdžiu dalyvavimu loterijoje. Tėviškės Aidų metinis balius ruošiamas rugsėjo 14 d., šeštadienį, Richmond Town Hall. Tai saie užsakyta dėlto, kadangi Lietuvių Namų salė nesutalpintų gausių svečių. Tikimasi, kad šiais metais bus dar daugiau svečių, nes balius ruošiamas šeštadienio vakare, o ne penktadieniais, kaip būdavo anksčiau.

Nerimą kelia didėjantis religijos persekiojimas okupuotoje Lietuvoje. Jų kančias dokumentuoja slapta leidžiamos Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, kurias Amerikoje Kunigų Vienybė verčia į anglų kalbą ir išleidžia atskirom knygutėm. Federacijos Valdyba jas įteiks australų spaudai, kuri ne atsisako tas žinias paminėti. Bažnyčios hierarchijos atstovams, iškeliant Lietuvos tikinčiųjų ištikimybę Kristui, nežiūrint niekinimų, diskriminacijos, persekiojimų.

Valdyba raštu pasveikino naujai išrinktąjį Melbourne arkivyskupą, o vėliau audiencijoje jam pristatys lietuvių katalikų reikalus.

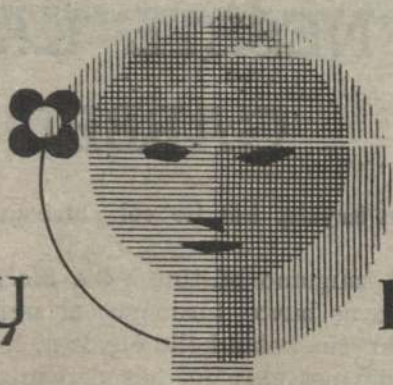
Lietuviai pasaulyje

Eltos biuletenio pranešimu, sovietų advokatui padavus apeliacijos skundą, Prano ir Algirdo Brazinskių byla buvo sverstoma liepos 15 d. Sovietų advokatas teigia, kad Brazinskams negalėjo būti pritaikyta amnestija ir byla turi būti tęsiama. Po amnestijos Brazinskai buvo paleisti iš kalėjimo, bet gyveno policijos priežiūroje Ankaroje. Jiems nebuvo leidžiama išvykti iš Turkijos, kol nebus padarytas galutinis sprendimas. Kaip pasibaigė liepos 15 d. byla dar neturime žinių.

Brazilijos vyriausybė misijonierių kun. dr. F. Bendoraitį apdovanojo medaliu už jo medicininę bei socialinę veiklą, medalį prisegė Rondonijos gubernatoriui. Mirim miestelyje kun. dr. Bendoraitis darbuojasi nuo 1962 m. ir šiuo metu ten stato ligoninę.

Lietuvių Rašytojų draugijos 1973 m. premiją laimėjo Toronte gyvenantis rašytojas J. Kralikauskas už Mindaugo laikų romaną Tautvilą. Vertintojų komisija jam paskyrė \$ 1000 premiją.

JAV Atstovų rūmų narės E. Holtzman pastangomis buvo paskelbtas sąrašas 70 asmenų, kuriuos Sovietų Sąjunga jau daug metų reikalauja išduoti kaip karo nusikaltėlius. Jos pareigūnams buvo paaikškinta, kad sąrašą įtraukti lietuviai nėra karo nusikaltėliai, o šia sąmoninga fabrikacija Maskva siekia nutildyti lietuvių antikomunistinę veiklą Amerikoje.

MOTERŲ

PASAULYJE

Redaguoja M. Slaivenienė, 25 Maranoa St., Auburn, NSW. 2144.

ESI MOTERIS - BŪK ATSARGI!

Policijos inspektorius R. Rumsey neseniai paskelbė laikraščiuose Australijos moterims išpėjimą: kadangi moterį vis ištinka daugiau ir daugiau pavojų, užpuodinėjimų, nužudymų, išprievartavimų, apiplėšimų, - kad visa to išvengus arba sumažinus nelaimės, jaunos moterys ir mergaitės turėtų vadovautis savo bendrąja nuovoka, apdairumu ir atsargumu. Jaunos mergaitės turi vengti susitikinėjimų su nepažįstamais vyriškiais, taip vadinamųjų "blind dates"; susipažinusi su nauju vyriškiu, turi jį supažindinti su savo tėvais pirm kur nors su juo išvykdamas; mergaitės neturėtų eiti į taip vadinamus "mylimųjų takelius", nes jie yra paskatinimas seksui; mergaitė turi rengtis kiek galima kukliau; net namų aplinkumoje nevaikščioti pusiau apsirengus, kas gali būti paskatinimu atkreipti dėmesį smalsuolių ("peeping toms"). Išvykose ar paplūdimiuose mergaitės neturėtų per daug vienos nutolti nuo žmonių. Jei esi klasiama nurodyti kelią nepažįstamo žmogaus, per daug toli su juo nenueik. Neieškok pavežėjimų mašinomis nepažįstamųjų. Partijose nepriimk jokių tablečių ar kapsulių iš nepažįstamųjų, kurie gali pasiūlyti "pabandyti", jokiais atvejais nepriimk adatų su stipriais "drugs". Tokie vaistai - drugs iššaukia sveikatos nusilpimą. Užpuodinėjimai ir išniekinimai įvyksta daugelyje įvairių vietų. Dėl to neiti naktį per ištuštėjusius parkus ar neapgyvendintas vietas. Eiti gerai apšviestomis alėjomis. Jeigu laukį vėlyvu nakties laiku traukinio, laikykis arčiau traukinių prižiūrėtojo kabinos ar bilietų pardavinėjimo kasos, o ne tuščiam laukimo kambaryje; traukiny pasirink tokį vagoną, kuriame yra daugiau moterų arba arčiau traukinio palydovo. Jei patį važinėji automobiliu, po kiekvieno pasitraukimo patikrink automobilio galines talpas, kad jose nebūtų pasislėpusio kokio vyriškio. Jei pasitaiko, kad dažnai pasikartoja telefonu "ne tas numeris", pranešk policijai; nepažįstamam skambintojui niekuomet neduok savo pavardės ir nesakyk viena esi namuose. Su savimi nesinešioti peilio ar žirklių, kurie gali būti panaudoti užpuolimui. Jei atrodo, kad esi sekama, neik į savo namus, Jei juose nieko daugiau

nėra, ypač vakare. Geriau paskukti prie svetimų namų, kuriuose matyti žiburys. Užpuolimo atveju, nekovok su užpuolėju, bet bandyk jį paveikti švelnumu ir paįškinimu.

Tai tokie yra policijos inspektoriaus Rumsey praktiški patarimai moterims. Jie yra iššaukti šiuolaikinės žiaurios gyvenimo realybės, jie turi tikslą paskatinti moteris didesniai atsargumui, aktyvesnei savisaugai. Į šiuos gerus patarimus reikia atkreipti rimtą dėmesį. Australija yra ypač pavojingas kraštas mergaitėms, kurios, norėdamos pakeliauti, prašinėja antkelių pavėžinti (hitch - hike). Tokie pavėžintojai ne vienu atveju yra mergaites nužudę. Apie tai net yra išpėjimas kelionių konspektuose, primenantis, kad šiuo atveju Australija yra pavojingiausias kraštas. Štai pavyzdys vienos žiaurios žmogžudystės: š. m. birželio mėn. Australijoje buvo nuteisti iki gyvos galvos du žmogžudžiai: Allan Baker ir Kevin Crump. Jie 1972 m. kovo

mėnesį buvo nužudę viensėdyje Haystack, arti Queenslando gyvenančią trijų mažamečių vaikų motiną Virginiją Morse. Šią šurpią žmogžudystę detališkai aprašinėjo Australijos spauda. Vargšė motina žudikus verkdamal maldavusi: "O prašau, leiskite man grįžti pas mano vaikelius. Aš juos taip myliu. Jie jau dabar grįžta iš mokyklos. Jie ieškos mamos..." Žmogžudžiai sušukę "nutilk!", 22 valandas iškankinę nelaimingą moterį, šaltakraujiškai nužudė.

Aišku, šurpių žmogžudysčių vyksta ir kituose kraštuose, ypač Amerikoje. Aukų yra ir lietuvių tarpe. Štai Cicero lietuvių kolonijoje tokia auka tapo Zuzana Kreivėnienė, žinomo visuomenininko ir pedagogo Juozo Kreivėno žmona. Ji š. m. vasario 8 d. vakare, vyrui nesant namie, buvo labai sunkiai sužalota į butą įsiveržusių plėšikų. Nuvežta į ligoninę po kelių dienų mirė.

Esi moteris - būk atsargi, saugokis užpuolėjų. M.

Ponia Peron - pirmoji moteris valstybės prezidentė

Liepos 2 d. mirė viena iškiliausių pasaulinių figūrų politiniame gyvenime - Argentinos prezidentas generolas Juan Domingo Peron, 78 m. Kadangi jo trečioji žmona Maria Estela - Izabela Peron ėjo viceprezidento pareigas, jos vyrui prezidentui mirus, automatiškai perėjo į valstybės prezidento postą. Tai iš viso pirmoji moteris pasaulyje tapus prezidentė. Ji dar tik 43 metų amžiaus. Antroji Perono žmona - Eva Peron, kuri tautos buvo vadinama Evita (Je vute) taip pat buvo pasiekusi aukštų viršūnių politikoje ir turėjo nemažą įtakos savo vyrui jo prezidentavimo I-me laikotarpyje. Evita buvo parodžiusi didelį gailestingumą Argentinos varguomenei, ypač globoje ir didelėmis sumomis šelpė neturtingųjų vaikus, už ką buvo vadinama "bemarškinii motina". Ji mirė sulaukusi vos 33 metų amžiaus nuo vėžio; po jos mirties buvo dedama pastangų ją pripažinti Argentinos šventąja.

Maria Estela Peron naujųjų atsakomųjų pareigų priesaiką priėmė dar pora dienų prieš sa-

vo vyro mirtį, jam pačiam reikalaujant. Vos prezidentui mirus, Maria Estela verkdamas prabilo į savo tautą, prašydama jos pamamos. Kalbą užbaigė kreipimusi į Dievą: "Mano Dieve, parodyk man kelią ir duok stiprybės atlikti tai, ką Tu Dieve, ir mano vyras Peronas pavedė man atlikti". Susirinkęs naujojo prezidento pirmasis kabinetas, įskaitant ir ginkluotąją pajėgą, pareiškė jai pasitikėjimą.

Šiaip, Maria Estela Peron charakterizuojama kaip labai kukli ir nedrąsi moteris, neaukšto ūgio, blondinė.

Čia įdomu pastebėti, kad generolas prezidentas Peron sau žmonas - taip Evitą, taip Marią Estelą - Izabelą - buvo pasirinkęs iš žemesniojo luomo šeimų, abi buvo kabaretinės šokėjos. Estela sceną paliko prieš 20 m. Ji yra gimusi Argentinos provincijoje Rioja, jauniausia iš Martinez šeimos 6 vaikų. Yra studijavusi prancūzų kalbą, ėmusi muzikos pamokas. Savo sceniniui menui rinkdavosi arba ispanišką tautinį šokį arba klasiikinį baletą. Tačiau, kai Pero-

MOTERIŠKI NEGALAVIMAI

Pastorius Thomas Bosloop, 16 metų dirbdamas toje pačioje parapijoje, turėjo gerą progą susipažinti su žmonių, o ypač su moterų problemomis.

Tuo tikslu jis apklausinėjo 400 įvairių profesijų moteris: olimpiadų čempiones, modelistes, artistes, organizacijų vadoves, grožio karalienes. Iš šių moterų jis norėjo sužinoti, kodėl vienos moterys jaučiasi laimingos, o kitos - nuolat prislėgtos nuotaikos, nelaimingos. "Aš pas tebėjau", rašo pastorius, "kad laimingosios moterys buvo fiziniai aktyvios ir jautėsi moteriškos nepriklausomai nuo darbo, kurį jos atlikdavo. O tos, kurios mažiau užsiima fiziniu darbu, jaučiasi silpnomis ir trapiomis, o taip pat ir nelaimingomis". Tyrinėtojo patarimas: jauna moteris turi nevengti fizinio darbo ir daug sportuoti. Tas jai suteiks asmenišką pasitenkinimą, pakels intelektualinį ir socialinį brendimo laipsnį.

— Roma: Jungtinių Tautų Organizacija 1975-uosius metus paskelbė "Tarptautiniais Moters metais". Italijos Moterų organizacijų centras CIF savo sesijoje Romoje nustatė tų metų programą. Visose gyvenimo srityse bus siekiama apsaugoti moters teises, praveisti šeimos teisių reformą, garantuoti pilną dirbančių moterų apsaugą ir socialinę bei ūkinę lygybę.

SKAITYKITE "TĖVIŠKĖS AIDUS" IR KITAM UŽPRENUMERUOKITE - PALAIKYKITE LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ

nas, netekęs prezidentūros (1955 m.) pradėjo rašyti politinę knygą "Jėga yra žvėrių teisė" ir pasikvietė Estelą sekretore, mergaitė metė šokėjos karjerą. 1970 m. įvykę Argentinoje rinkimai atnešė Peronui vėl pergalę. Viceprezidentu paskyrė savo žmoną. Dėl senatvės ir nesveikatos negalint jam eiti tinkamai prezidento pareigas, žmona buvo jam didelė pagelbininkė. Tuo būdu, perimdama prezidento pareigas, ji turi jau gerą pasirošimą. Gené B.

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

37 SWANSTON ST. NICHOLAS BLDG. 1st FLOOR

TEL. 63 2186 MELBOURNE 3000

VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

NUODĖMIŲ LIEPA

Kas buvo Juodkrantėje ir susipažino su jos apylinkėse idomesnėmis vietomis, negalėjo neužsukti ir nepasėdėti ant suoliuko po Nuodėmių liepą.

Keliuku leidžiantis iš Raganų kalno į pamarių, šimtametės pušys linkčioja, tarsi sveikina šio krašto lankytoją. Nukarusios kopų atšlaitėse senuolės eglės žemę siekiančiomis šakomis, tylėdamos žalių metų žvilgsniu palydi pakalnėn nuskubantį gamtos mėgėją. Viena kita grakšti ir vešliai žaliuojanti eglutė nesidrovi brūkštelti per vedą sakuotais jaunų ūgių pirštais nepastabiam praeiviui. Čia motulė, iki pat žemės ilgomis šakomis eglė, tingiai linguodama, rodosi moja atsigrižusiam pasižiūrėti.

Išbridęs iš mėlynųjų uogių, nusileidi į gilų tarpkopį. Ši praeidamas, aplenki plačiai išikerėjusius ir pažemiu susiraižgiusius, aštriais dygliais ginkluotus gervuogių raizgynus. Šiauras takelis veda pro juosmenį siekiančius papartynus. Takeliu slyste išslydęs į tarpkopio keliuką, leidies žemyn. Čia abiem keliuko pusėm išsirikiavusios jaunų eglaitės išlydi gyvo žalumo žvilgsniu iš senelio miško išeinantį praeivį.

Ar ilgai galima vietoje stovėti? Vos tik spėji įkelti koją į pamarių, prieš akis atsiveria nauji vaizdų vaizdai. Eini ir žvalgaus. Kiekviena žingsnyje vis ką nors naujo pamatai. Besižvalgydamas, nejučia atsiduri keletos keliukų sankryžoje. Čia pirmiausia krinta į akis nepaprasto storumo medis. Medis kaip medis. Auga.

Žaliuoja. Bet kada pakėlęs galvą žvilgtelį viršų, pamatai netoli šakų prikaltą lentą su užrašu: "Nuodėmių liepa". Tada pradedi susipažinti su medžiu iš arti. Tų šakų tankumas! Nei vienas saulės spindulėlis nepasiekia žemės! Kad ir didžiausiam lietui pilant, po ja stovėdamas išliksi sausas...

Apylinkėje nebuvo žmogaus, galėjusio pasakyti šios liepos amžių ir nebuvo nė vieno, kas būtų ją kitokią atsiminęs. Tik ją apsukęs medinis suolas primena vieno Juodkrantės senelio žvejo pasakojimą, kodėl ji tokį vardą gavusi.

Labai seniai pagal žmonių papročius Klaipėdos krašte yra veikęs teisminio pobūdžio paprotys, apsprendžias mergaites, be teisėtos moterystės tapusias motinomis. Kaimo vyresnysis su keleta vyresnio amžiaus vyrų pasikvietę merginą liepdavo jai prisipažinti ir pasakyti būsimą kūdikių tėvą.

Merginai prisipažinus, išvesdavo ją po tą liepą ir, žmonėms stebint, prisiūdavo prie jos šimtakvaldžio sijono (kedelių) padalų skambučius, kad visi žinotų apie jos padarytą nuodėmę. Tai buvo gėdos skambučiai.

Prabėgo šimtmečiai. Nutilo gėdos skambučių skambėjimas, bet šios šimtmetės liepos buvimas mums liudija apie anų laikų dorinį gyvenimą, kurio dalis kiekvieną pavasarį įrašoma į jos naujai sužaliuojančių puslapių knygą.

(Iš Al. Nevardausko knygos "Pajūriais, pamariais")

VAIKŲ POLINKIAI VAGILIAUTI

Išpūdžių godūs vaikai gatvėje greit susiranda vadus, kurie pamoko, pataria, kaip išgyti pramogoms smulkių daiktų vagiliavimo būdu. Labai dažnai tėvai atkreipia dėmesį į savo vaikus, kai jie padaro ką negero, bet šiaip neseka ir nemato, kaip jie žaidžia su draugais, į ką jie įpratę, kur krypta jų polinkimai ir norai.

Vaiko vogimas turi būti rimtai žiūrimas, svarstomas, net jei jis būtų ir atsitiktinas. Tik mušimas ir gąsdinimas, grasinimas mažai ką gelbsti. Vogimas koks jis nebūtų, parodo asmenybės būklę: blogą auklėjimą arba pro to ar charakterio nenormalumą. Vaiko vogimas neturi būti nutylimas ne tik dėl to, kad daro tėvams negarbę, bet, pasitarus su rimtais auklėtojais ir gydytojais, visomis priemonėmis šalinamas. Pirmiausia reikia sužinoti vaiko vogimo priežastį ir apystovas, kurias reikia tuoj pašalinti. Daugumoje atvejų vaikų polinkimai vogti patenka iš tėvų asmenybės.

Pirmoje savo augimo stadijoje vaikas yra savimeilis ir, neturėdamas ryšio su socialiniais santykiais, bando pasisavinti

visa, kas jam pakliūva po ranka. Jis stačiai daiktus ima, o nevalgia, ima norėdamas pasitenkinti tuo dalyku. Vaikui reikia išaiškinti jam suprantamu būdu, kad tas neleistina daryti. Dažnai šeimyninės moralės stoka, blogas auklėjimas yra vogimo priežastimi. Mažas vaikas nežino, kad vogimas yra blogybė.

Psichologų ir gydytojų dėmesį atkreipia tas faktas, kad vaikai dažnai nesinaudoja pavogtais daiktais, išdalina juos kitiems. Vagia, kad turėtų daugiau, kad išgytų draugų malonės, pagyrimų. Kartais vagia, norėdami pareikšti prieštaravimus suaugusiems. Kleptomanija (vogimo liga) — tai vogimas be panaudojimo tikslo. Tačiau ji yra labai reta ne tik pas vaikus, bet ir pas suaugusius. Bet tikrieji būsimieji vagiliai pradeda vogti pas savo tėvus, pas kuri mokymo, pas draugus, krautuvės, vaisius, peilius ir t.t.

Jeigu nusikaltimas pasilieka paslapyje, nesužinotas, tada tam vaikui suteikia tam tikros aklos drąsos kitą nusikaltimą padaryti. Ir taip nuo mažo nusikaltimo pasiekia iki didžiausio.

J. Miškinis

MANO GELBĖTOJA BŪK

Tave sveikinu aš savo varguose,
Marija motina mano mieliausia.
Apsaugok mane ir leisk su Tavo širdimi pabūt.
Saugok mane, viltį, taiką ir ramybę duok.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Pas Tave aš bėgu kiekvieną valandą.
Mano kovose bei varguose būk mano gelbėtoja ir gydytoja
žaidžiu, kai nuodėmė ir neviltis apninka mane.
Tau aš tikrai galiu viską patikėti
ir dėl Tavęs nugalėti.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Su Tavim aš noriu ir toliau keliauti.
Per Tavo motinišką meilę, meilę Kristaus geriau pažinti

O Marija, nepalik manęs vienos.
Aš prašau Tavęs iš visos širdies,
aš blaškausi be ramybės ir vilties.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Ar šviesus džiaugsmas pripildo sielą,
ar gilus skausmas spaudžia,
tik Tau aš viską paaukoju,
tik Tau aš visą savo sielą atiduotu.
Taip niekas aiškiai nenurodys kelio
į Viešpatį kaip Tu.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Tu esi mano žvaigždė, kaip pradeda temti,
Tu esi man saulė dienos.
Tu esi bokštas, kuris toli spinduliuoja,
Tu esi mano prieglauda, mano gelbėtoja.
Aš esu Tavo vaikas — Tu mano motina,
o aš tik stebiu ir seku Tave.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Išmokyk mane taip sakyti
ir tarp žmonių teisingai ir tyliai apseit.
Skleisti su Tavim Švenčiausiojo meilę visa
me kame aš galvoju, kalbu ir darau.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Ir paimk visus mano mylimuosius,
apsaugok juos po savo Karūna.
Leisk juos visuomet įrašyti
į Tavo širdį atlaidžiai ir gerai.
Ir kai aš dėl sielų baiminuosi,
siųsk man nusiramimą, pagalbą ir ramybę.

O be dėmės, Širdie Marijos,
Tu visuomet mano gelbėtoja būk.

Tad paimk visus mano troškimus
ir leisk man būti su Tavim:
Blogį pasaulyje nugalėti ir tarpininke Tavo malonės būt iki mano širdis Tavo ir Jėzaus širdyse nurims.
Tau, Viešpatie Dieve, garbė ir šlovė,
ir mano didžiausia laimė amžinai esi Tu.

V. Fam. Luke, Amsterdam

(Iš vokiečių kalbos vertė M. Miliauskienė)

SPAUDOS komentarai

Cenzūros klausimu

Prof. dr. A. Maceina "Aiduose", minėdamas prof. J. Brazaičio sukaktį, paliečia cenzūros klausimą: Štai kodėl Brazaičiui niekas nėra tiek koku, kiek bet kokis pažiūrų prievartinis sulyginimas. Jau prieš 20 metų, stebėdamas mūsų visuomenę, jis skundėsi: Iš Smetonos laikų išmokome užmauti cenzūros kepurę viskam, kas nepatinka, o patiems nerodyti jokios iniciatyvos ir savo kūrybinę impotenciją tokiu būdu nuslėpti. Jeigu kas išlenda į viršų, duok plaktukui per pakaušį, kad nesirodytų Brazaitis trokšte trokšta, kad tremties jaunimas išsigilintų į totalistinį Lietuvos gyvenimo tarpsnį ir suvoktų buvusios cenzūros vaidmenį dvasios gyvenime, kad taptų tokiais cenzūrai svetimas pačiomis savo gelmėmis, vis tiek kokio šio cenzūra būtų: administracinė, ekonominė, dvasinė, religinė. Tiesa miršta, jeigu jai užmaunama, Brazaičio vaizdingais žodžiais tariant, cenzūros kepurė. O griebtis tokios kepurės yra didelė pagunda visiems, kurie tariaisi eina arba tik kalnais, arba tik laukais, arba tebeklamuoja tankiais miškais. Prieš šitą tad pagundą Brazaitis ir yra pasisakęs tiek tėvynėje, tiek tremtyje. Jis yra visada džiaugęsis idėjinėmis diskusijomis ir pats jose karštai dalyvavęs. Tačiau jis yra biau-rėjęsis diskusijų nuslėgimu autoritetiniais įsakymais.

Santykiai su Lietuva

Petras Kisieličius "Laiškuose Lietuviams" pateikia Čikagos Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentų nagrinėtos temos išvadas, lyg visų pareikštų nuomonių skersinį piūvį. Pirmoji grupė žiūri į santykiavimą su Lietuva, kaip į didelę riziką. Jie mano, kad Lietuvoje išeinanti spauda ir knygos gali įnešti į mūsų kolonijas kenksmingos komunistinės propagandos. Eksamkursijos į Lietuvą esąs pripažinimas komunistų valdžios Lietuvoje. Antroji grupė tvirtina, kad lietuviai Amerikoje ir lietuviai Lietuvoje dar sudaro vieną tautą. Santykiavimas vienu su kitais yra būtinas, norint išvengti visiško nutolimo. Toks santykiavimas duotų Lietuvos žmonėms daugiau vilties atlaikyti rusų prispaudą, žinant, kad Amerikos lietuviai jų neužmiršo. Lietuvių jaunimo apsilankymas Lietuvoje yra būtinas, jei mes norime išlaikyti savo vaikus lietuviais. Tėvų pasakų apie Lietuvą neužtenka — jaunimas pats turi pamatyti kraštą.

Panagrinėjus abiejų pusių argumentus, matyti, kad abi turi gerų idėjų ir pateisinimų. Turime atsiminti, kad dabartinė Lietuvos okupacija yra istorinis įvykis. Lietuva pajėgė caro okupaciją išgyventi, turės ir šitą komunistinę pernešti. Turime taip pat suprasti, kad lietuvių didžiulio pasiliko Lietuvoje, o Amerikoje yra tik mažas lietuvių tautos procentas. Turime suprasti, kad Lietuva laisvę atgaus ne Amerikos lietuvių pastangomis,

bet Lietuvos žmonių darbu. Amerikos lietuviai gali tik padėti.

Negalime nutraukti santykiavimo su Lietuva — lietuvių tautos ateitis ten slypi. Tėvynėje lietuviai turi žinoti, ką mes darome, ir Amerikos lietuviai turi pamatyti, kokias pastangas lietuviai ten deda, norėdami atsilaikyti prieš okupaciją. Mes turime susipažinti su Lietuvos spauda, suprasti mūsų tautiečių galvoseną, atmesti paviršutinišką rusų propagandą. Turime leisti jaunimui pamatyti savo okupuotą kraštą, kad jie suprastų ir pamatytų, kokius svetimųjų uždėtus suvaržymus ir persekiojimus turi kęsti žmogus, gyvendamas savo paties žemėje. Šiuo metu iškyla argumentas, kad Lietuvoje apsilankymas yra okupanto pripažinimas, kad Amerikos valdžia, matydama lietuvius taip darant, pripažins komunistinę Lietuvą, ir jaunimui nuvažiavus į Lietuvą bus rodomos tik propagandinės "gėrybės". Atsakydami į šį argumentą turime suprasti, kad Amerika nesuka galvos dėl mažos Lietuvos. Jei Amerikai bus patogiau, ji remia Rusiją ir atmes Amerikos lietuvius, nežiūrind, ar mes rėksim, ar šauksim. Amerika nustūmė Taiwano nacionalistinę Kiniją ir pripažino komunistinę Jungtinių Tautų susirinkime, kai Amerikai kilo nepatogumai. Amerika ne kitaip pasielgtų ir su mumis. Lietuvos apsilankymas nėra okupanto pripažinimas, tie apsilankymai labiau kenkia okupantui, nes apsilankiusieji atneša "vakarietiškos dvasios", parodo, kad kitur yra daug daugiau laisvės. Taip pat nėra pavojinga leisti gerai išauklėtus ir gerai išlavintus gimnazijos ar universiteto studentus. Jie pakankamai gabūs permąstyti komunistų propagandos skraistę.

VILNIEČIŲ SĄSKRYDIS

Vilniaus krašto Lietuvių Sąjungos Kanados krašto valdybos buvo sušauktas sąskrydis birželio 22 d. Suvažiavusieji svarstė Lietuvos sienų reikalus, Lietuvos žemėlapi, lietuviškas pamaldas Lenkijoje. Buvo iškeltas pasiūlymas prašyti viso pasaulio lietuvių spaudos paskelbti pranešimą, kad visi lietuviai, kurie gyvena Vilniaus krašte lenkų okupacijos laikais ir yra kokių nors būdu nukentėję dėl lietuviybės — moraliai, lėšomis, areštu, teismu, kalėjimu, tai surašyti savo ir draugų, pažįstamų nukentėjimo aplinkybes su pavardėmis, datomis, su visom smulkmenom, pridėti jei galima savo ir kitų nuotraukų bei iškarpų iš laikraščių, ir siųsti Centro valdybos adresu: E. Bulotienė, 415 Golden Gate W., Detroit Mi. 48203, USA. Jeigu atsirastų šios medžiagos pakankamai, sąjunga stengtųsi išleisti knygą kaip dokumentinę medžiagą, o jei jos neužteks knygai, tai perduos Lietuvos archyviui.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPEI

"ŽILVINAS" 25 METAI

Adelaidės lietuvių tautinių šokių grupė ŽILVINAS liepos 6 d. šventė savo 25 veiklos metų jubiliejų. Ta proga Lietuvių Namuose ŽILVINAS davė koncertą. Prieš koncertą grupės administratorius V. Vencius pasveikino visus susirinkusius. Žilvinas vadovė R. Bielskytė išskėlė kai kuriuos sunkumus, bet pasidžiaugė energingu jaunimu, jų dideliu entuziazmu. Jaunimas, daugiausia studentai, skiria savo laisvą laiką ir dažnai atsisako pramogų, kad galėtų dalyvauti tautiniuose šokiuose.

Adelaidės tautinių šokių grupė pradėjo savo veiklą 1949 m. Jų pirmasis vadovas ir iniciatorius V. Ratkevičius vadovavo grupei apie 7 metus. Per 25 metus grupei vadovavo: L. Vitkūnienė, M. Grėbliūnienė, B. Lapšienė (net 14 metų), V. Straukas, L. Vasiliūnas, J. Brazauskas, L. Macpanas ir nuo 1972 metų vidurio dabartinė ŽILVINO grupės vadovė R. Bielskytė. Visi dabartiniai grupės šokėjai yra gimę Australijoje ir Lietuvoje nėra matę, bet lietuviška dvasia juose labai gyva; tai parodė jauniosios vadovės kalbos žodžiai. "Esame lietuviai, tą jaučiame ir tuo didžiuojamės. Mūsų jaunoji širdys jaučia meilę pavergtai Lietuvai. Mums Lietuva yra tik svajonė. Pasaka, kurios mes nesame matę ir tą nepasiekiamą tėvynę mes esame išimylėję su viltimi, kad ateis diena, kada mes šoksime laisvoje Lietuvoje".

Pirmosios šokių grupės vadovas V. Ratkevičius patiekė prisiminimų iš pačių pirmųjų grupės kūrimosi ir darbo dienu. Šiandien dauguma buvusių grupės šokėjų yra sukūrę šeimas ir jų prieauglis tęsia tėvų pradėtą darbą.

Beveik visą programą atliko ŽILVINO grupė, įterpiančią porą paskirų pasirodymų: E. Jucius ir K. Bogašauskas akordeonu ir elektrine gitara pagrojo Živago valsą, o L. Gušaitė išspaniška gitara paskambino du ispaniškos muzikos dalykėlius. Likusią programos dalį atliko ŽILVINO šokėjai, gražiai ir spalvingai pašokdami, kad ir mažoje scenoje, tautinius šokius.

Antroji programos dalis pavadinama "Rudens vakaras Lietuvoje". Tai lyg ir montažas, kuriame bandyta tautinius šokius pajavairinti įvadais ir nuteikimais. Mintis gera, gal reikėjo daugiau darbo ir režisūros.

Sunku tautinių šokių pasirodymus vertinti pagal judesių ir išraiškos harmoniją bei atlikimą, bet gerėjausi šokiais. Publika labai šiltai priėmė ir džiaugėsi mūsų jaunųjų šokėjų rateliais, audiniais, suktiniais, vėriniais ir daugybe kitų mūsų liaudies darbų ir žaidimų improvizacijomis, gražiais plastiškais judesiais ir ritmu.

Jaunoji vadovė R. Bielskytė, kuri sėkmingai tęsia prieš 25 metus pradėtą darbą, įveda daug laiko ir pasišventimo. 25 metų jubiliejaus proga linkėtina jai ištvermės, nes nelengva atitru-

kus nuo studijų paaugoti laisvalaikį darbui, kurio šiandien ne vienas ir vyresniųjų vengia ir kratosi.

Gerėdamiesi gražiais šokių rateliais dažnai pamirštame, nes nematome, žmonių kurie įdeda daug darbo ir rūpesčių, kad jaunimas galėtų gražiai pasirodyti. Jau kelinti metai ŽILVINO grupės administratoriumi yra V. Vencius. Jo darbas nedėkingas ir reikalaujantis nemažiau ištvermės, kantrybės ir įtempimo, besirūpinant grupės finansiniais ir veiklos reikalais. Ypačingai šiais metais, kai Adelaidėje vyks Lietuvių Dienos ir suvažiavimas visos Australijos lietuvių tautinių šokių grupės.

Kaip ir visuomet gražiais šviesių efektais rūpinosi V. Volsylus, o garsų: R. Arlauskas ir A. Galatiltis.

Po programos ŽILVINO grupė ir jos vadovus sveikino Adelaidės lietuvių organizacijos. Prikrauta nemažai dovanų, parodant, kad visi Adelaidės lietuviai brangina ir remia tautinių šokių grupę, kuri dažnai ir gražiai reprezentuoja mus ir mūsų liaudies meną kitataučių tarpe.

Ilgiausių metų ŽILVINO vadovams ir šokėjams! vb

CANBERRA

Sėkminga veikla

Liepos 7 d. Canberroje įvyko Lietuvių klubo susirinkimas klubo patalpose. Atvyko pilnateisiai 39 klubo nariai ir susirinkimas pripažintas teisėtu. Susirinkimą pradėjo ir jam pirmininkavo klubo pirm. A. Bruzga, kurio pranešimu klubas per šiuo metų šešis mėnesius išmokėjo \$ 15.300 skolos ir kiek padidino gėrimų atsargas. Klubas pasiekė tokių gerų rezultatų padidindamas apyvartą ir sumažindamas išlaidas. Klubas dar turi \$ 56.200 skolos. Į ateitį galima žiūrėti optimistiškai dėka naujos klubo vadovybės, kuri parodė daug sumanumo ir rūpestingumo.

Kitas labai svarbus dalykas — susirinkimas nustatė santykius tarp L. klubo ir Liet. Bendruomenės. LB yra kultūrinė organizacija, o L. klubas yra lietuvių ir kitų draugiškų Australijos piliečių ekonominė organizacija. Tos abi organizacijos yra atskiros ir savarankiškos. Lietuvių klubas pagal savo ekonominę pajėgumą remia Liet. Bendruomenės kultūrinę veiklą finansiskai. Visos kultūrinės organizacijos, kurios turi savo rinktą vadovybę, priklauso Liet. Bendruomenės Valdybai. Canberros Lietuvių Bendruomenės Valdyba prašo Liet. klubo finansinės paramos kultūrinei veiklai. Tas nutarimas vienbalsiai buvo priimtas. Praeityje tarp klubo ir Bendruomenės nebuvo aiškaus bendradarbiavimo.

Senoji klubo valdyba buvo užplanavusi įrengti biblioteką ir skaityklą. Šiam tikslui jau yra kambarys, bet jis turi būti tinkamai įrengtas, ir dabartinė valdyba tai įvykdys palaipsniui. Užsakyta spauda, kuri jau ateina. Artimiausiu metu numatoma pastatyti spintą per visą sieną ir išdėstyti knygas ir žurnalus. Bus užsakyti specialūs baldai.

● Savanoris kūrėjas Vytis Kryžius kavalierius pulkininkas Kazys Labutis buvo susirgęs ir išvykęs į Sydney pas specialistą. Jau sveiksta, o sugrįžęs dalyvavo Canberros Liet. klubo susirinkime. Plk. Labutis paskutiniaisiais nepriklausomybės metais buvo 2 ulonų pulko vadas. Ja.

MELBOURNAS

Arvydas Krausas

1967 m. Arvydas Krausas su šeima išvyko Kanadon. Jo žmona mokytoja gimnazijoje, o jis pats dirbo ir studijavo Calgary universitete. Šiais metais gegužės 31 d. išlaikė su pagyrimu egzaminus ir gavo elektros inžinieriaus diplomą su Bachelor of Science laipsniu. Po atostogų toliau tęs studijas Master laipsniui įsigyti.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Tautos Fondui gauta aukų iš Sale lietuvių per Igaliotinę sen. E. Eskirtienę \$ 8, o Igal. Geeln. V. Stuikevičius iš vietos lietuvių surinko \$ 94. Mieliesiems Igaliotiniams ir visiems aukotojams nuoširdus ačiū, remiantiems Lietuvos Laisvės kovą.

T. F. Atstovybė Melbourne

SPORTAS

ADELAIDE

Krepšinis

Vyrai

Vytis — Sturt 55-56

Vyties vyrai antram kėliny daug geriau susižaidė komandiniai, bet dėl laiko stokos pralaimėjo vieno taško skirtumu. Taškus pelnė: A. Ignatavičius 11, A. Pauliukevičius 10, A. Reivytis 10, R. Beinoravičius ir P. Jurekas po 6, M. Talanskas ir K. Luke po 4, K. Pauliukevičius 4.

Moterys

Vytis — West Adelaide 17-34

Mūsų moterų komanda pradėjo žaisti labai blogai, nei pasuotės geros, nei po krepšiu nepelnė taškų, o priešininkės buvo stiprios. Mūsųšės gerai naudojo zonos gynimą ir išsigelbėjo nuo didesnio pralaimėjimo. Taškus pelnė: A. Stalbaitė 9, R. Scholze 4, K. Stalbaitė ir M. Daniškevičienė po 2, J. Juciūtė.

Mergaitės žm. 18 m.

Vytis — West Adelaide 43-20

Vyties jaunės savo grupėje yra pirmaujanti komanda, bet turi dar daug padirbėti, kad galėtų laimėti Lietuvos Sporto Šventėje. Taškus pelnė: I. Rupinskaitė 17, J. Staugaitė 10, L. Jaunutytė 8, K. Kelsey 4, S. Vioskaitė ir R. Rupinskaitė po 2.

Šiuo metu San Juan — Puerto Rico vyksta Pasaulinis krepšinio turnyras ir Australija po dviejų žaidynių iškrito iš turnyro, nes pralose prieš Kanadą 83-75 ir prieš Kubą 99-79. Prieš Kubą daugiausia taškų pelnė Adelaidės latvis Adris Blicavs 22, o trečias buvo Edis Palubinskas 14. Australija nugalėjo Čekoslovakiją 88-84, čia E. Palubinskas pelnė 18 taškų, o A. Blicavs 15.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Namų remontas. Mažosios salės remontas kiek užtruko, jau eina prie pabaigos ir reikės apmokėti sąskaitas. Tikru nuoširdumu prašome tautiečių suprasti reikalą ir nedelsiant ateiti su savo taip reikalinga parama Lietuvių Namams.

Licenzijos reikalas. Advokato pranešimu licenzija bus duota Klubui Tarybos vardu, kaip tik bus baigtas patalpų remontas. Licenzijos reikalus tvarko buv. klubo pirm. J. Pelenauskas.

Bufeto reikalai. Pradėjus veikti licenzijuotam klubui reikės turėti ir maisto bufetą. Veikiančios moterų draugijos bufetui vadovauti neapsiėmė, tai klubo taryba jau surado moterų, kurios sutinka imtis šio darbo.

Klubo nario pažymėjimai jau pagaminti mažos knygtės formato, čia bus įrašomi nario mokesčio įmokėjimai ir kt. Tuos pažymėjimus gaus tik pilnateisiai nariai. Klubo nario mokesčio priima I. Alekna ir K. Prašmutas, paskubėkite susimokėti ir neatidėliokite susirinkimo dienas.

Sektinas pavyzdys. Lietuvių Namų rėmėjų sąrašą Prano Binkaus — Binkevičiaus iš Newporto pavardė jau antrą kartą minima. Jo įmokėti \$ 26 sudėti per š. m. I pusmetį kas savaitę po \$ 1. Nedidele nuolatine suma ne sunku prisidėti prie Liet. Namų remimo. Pastaruoju metu Melb. Liet. N. paramą suteikė V. Anilins \$ 75, Binkus — Binkevičius \$ 26, V. Laukaitis \$ 20, A. Kalpokas \$ 10. Klubui Taryba reikiško nuoširdžią padėką Lietuvių Namų rėmėjams ir laukia visų, kurių sąrašuose dar neskaitėme.

MLK Taryba

Remk Australijos Liet. Fondą!

Adresai: ALF, Kredito draugija TALKA, Box 4051, GPO Melbourne 3001; ALF Igaliotinis Sydnėje B. Stašionis, Lietuvių Namai, 16-18 East Ter. Bankstown NSW 2200.

Įvairias rankdarbių dovanėles galite gauti:

Latvian Arts and Crafts cooperative LTD 266 Flinders St. Mutual Arcade 37 Melbourne, Vic. 3000 Tel. 63.1166.

Taip pat gausite lietuviškų lėlių ir pašto kortelių.

TALKOS PRANEŠIMAS

Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos "Talka" Valdyba, apsvarsčiusi dabartinę ekonominę padėtį, nutarė nuo šių metų liepos 1 d. pakelti procentus už indėlius ir paskolas. Iki tos dienos išduotų paskolų procentai kol kas paliekami tie patys.

Už taupomasias sąskaitas bus mokama 7% metinių palūkanų. Terminuotus indėlius (nemažiau \$ 500) dviem metams 8%. Terminuotus indėlius (nemažiau \$ 1.000) keturiem metams 9%.

Valdyba pasilieka sau teisę ekonominei padėčiai pasikeitus, procentus už visus indėlius padidinti ar sumažinti neatpalaiduojant terminuotų indėlių nuo įdėto termino. Procentai už terminuotus indėlius mokami finansiniams metams pasibaigus (birželio mėn. pabaigoje) ir įrašomi į taupomasias sąskaitas arba pageidaujant prisiunčiami paštu.

Esant reikalui ir Valdybai sutikus (jei finansinė padėtis leidžia) terminuotus indėlius galima atsiimti ir terminui nepasibaigus, tada už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį mokama State Savings Bank of Victoria procentai (dabar: iki \$ 4000 — 3¼%, virš \$ 4000 — 6%).

Už duodamas paskolas iki \$ 5000, įkeičiant nekilnojamą turtą, bus imama 10½%, už asmenines paskolas iki \$ 3000 su garantuotojais — 11½%, iki \$ 1000 be garantuotojų — 12½%. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėnesiai nuo likusios nesumokėtos sumos.

Nuo liepos 1 d. bus griežtai laikomasi paskolų išsimokėjimui (ratoms — instalments) nustatytų terminų. Praėjus vienam mėnesiui nuo nustatyto termino ir skolininkui nepadariusi privalomo įmokėjimo, už kiekvieną pavėluotą mėnesį bus uždedama bauda — 2% nuo likusios skolos. Skolininkui nesutikus, Valdyba reikalauja, kad visa paskola su procentais būtų pat būtų sugrąžinta. Pagal paskolos sutarties sąlygų antrąjį paragrafą, praėjus septynioms dienoms nuo nustatyto įmokėjimui laiko, Valdyba turi teisę reikalauti visą paskolą sugrąžinti.

Atsiradus nenumatytiems sunkumams ir negalint įmokėjimų laiku padaryti, reikia iš anksto kreiptis į Valdybą raštu, nurodant priežastis ir laiką, kad privalomi įmokėjimai būtų atidėti.

"Talkos" Valdyba

LIETUVIŲ DIENOS

I TALKĄ DAINININKAMS!

Lietuvių Dienos ir Dainų Šventė Adelaidėje jau už penkių mėnesių. Visų kolonijų chorai intensyviai šiam didžiajam įvykiui ruošiasi. Tačiau chorvedžiai nusiskundžia, kad dainininkų skaičius choruose nėra gausus. Visokie bandymai įtraukti kiek galima didesni skaičių dainininkų į chorą sudėti ne visur yra sėkmingi. Kame to viso priežastis, sunku nustatyti. Nesinorėtų tikėti, kad dauguma mūsų būtų apėmusi apatija ar nerangumas, ar esame praradę tautinę savigarbą.

Niekas nestovi vietoje. Ten, kur nėra pažangos, vyksta smukimas. Mūsų tautinis pasididžiumas — chorai ir lietuviška daina, nesulaukę mūsų visų paramos, ilgai bent šiandieniniame lygyje neišsilaikys, ir pamazū ims nykti. Dainų šventėse mes laukiame ne tik skambaus dainų atlikimo, bet mus visus imponuoja ir dainininkų masė. Šią masę galime sudaryti tik mes patys.

Šių metų gale Dainų Šventė nėra eilinė. Pirmąjį kartą Lietuvių Dienose ir programoj žiūrovų eilėse turėsime svečių iš Amerikos. Negi mes pasirodysime, kaip nuskurdusi tolimam pasaulio pakrašty lietuvių kolonijėlė. Tikriausiai nė vienas to nenorime. Iš tiesų mes pajėgtume padaryti daugiau negu mes manome, jeigu tik parodytume truputį daugiau geros valios ir entuziazmo.

Pasistenkime, kad Dainų Šventė būtų dar geresnė už buvusią, kad ji sužibėtų visu savo grožiu ir liktų maloni prisiminimu jaunimui, užjūrio svečiams ir kitataučiams. Tad dar kartą kreipiamės į visus buvusius choristus ir visus tuos balsingus lietuvius, kurie taip gražiai traukia sutartines savo ar savo draugų pobūviuose. Dar yra pakankamai laiko įsijungti į choras.

Į Lietuvių Dienas Adelaidėje iš visų Australijos kampų suplauks šimtai, o gal tūkstantis ar kitas lietuvių. Laukiame visų. Kaip ši Dainų Šventė pasiseks, tai didele dalimi priklausys ir būsimos po jos Dainų Šventės. Jei ši Dainų Šventė praeitų blankiai, vargu kitą Dainų Šventę suruošti beatsiras entuziazmo. Kai nutilis lietuviška daina, nuotos plakusi ir lietuviška širdis. Tada jau mes liktume tik bevarde ir išblėsusia emigrantų grupėle.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba maloniai kviečia visus atsilankyti į "MŪSŲ PASTOGĖS"

SPAUDOS BALIŲ

kuris įvyks rugpjūčio 3 d. 7 val. vak., Lietuvių Namuose. Gros puiki kapela. Kaina \$ 5, įskaitant vakarienę. Gėrimus prašome atsinešti.

Vietas galima užsakyti pas A. Pocių tel. 38.5969 ir pas A. Baltrukonienę, tel. 86.6304.

TĖVIŠKĖS AIDAI
SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.

Tel. 33 2355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė Komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauknys. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškės Aidai, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Prenumeratos kaina metams 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atskiras numeris — 20 centų. Skelbimai už skilties viena colį \$ 1.50. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisto savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KAPELIONAI

Melbourne: Kun. Pr. Vaseris, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355.

Pamaldos sekmadieniais 12 val. St. John's bažnyčioje, East Melbourne, Victoria Parade ir Hoddle St. kampas. Išpažintys nuo 11.30 val.

Brisbane: Kun. Dr. P. Bačinskas, 388 Cavendish Rd., Coorparoo, Qld 4151. Tel. 97 8715.

Pamaldos sekmadieniais 10.15 val. St. Mary's bažnyčioje, Peel ir Merivale gatvių kampas, South Brisbane. Išpažintys prieš Mišias.

Geelong: Kun. Pr. Daukns, St. Peter & Paul's, Malone St., Geelong, Vic. 3220. Tel. 98 853 (savaitgaliais), savaitės metu Tėviškės Aidų adresas Pamaldos šeštadieniais 7 v. v

MELBOURNAS

Pakrikštytas Paulius — Antanas Pelenauskas, Amos ir Birutės Petruševičiūtės — Pelenauskų sūnus. Krikšto tėvai: Kęstas Petrusevičius ir Rita Pelenauskaitė.

Elena Eskirtienė liepos 15 d. Qantas lėktuvu išskrido į Londoną pas savo vaikus. Ta proga žada aplankyti savo gimines ir pažįstamus ir kituose Europos kraštuose.

Eleonora Mulokienė liepos 17 d. išskrido giminių aplankyti į Ameriką, o būdama Europoje apsilankys ir Vilniuje.

Irena ir Algirdas Jokubauskai liepos 19 d. išskrido į Ameriką keliams mėnesiams.

Kazys Šimkūnas su žmona praėjusią savaitę išskrido į Vilnių aplankyti giminių ir grįždami aplankys kitus kontinentus.

Tėviškės Aidų spaustuvė, atspausdinus laikraštį, patarnauja lietuviams, spausdindama kvietimus, programas ir kt. Tuos dalykus užsakyti iš anksto, nelaukiant paskutinės dienos. Už patarnavimą atsiskaityti tiesiogiai su Federacijos Valdyba.

TĖVIŠKĖS AIDŲ LOTERIJA

Mūsų Tėviškės Aidams paremti loterija daroma rugpiūčio 4 d., sekmadienį, šv. Jono bažn. didžiojoje salėje. Tėviškės Aidų leidėjas — ALK Federacijos Valdyba nuosirdžiai prašo Melbourne ir kitų vietovių lietuvių fantų tai loterijai, kuriuos sekmadieniais paduoti Federacijos Valdybos nariams prie bažnyčios, arba pačioje Tėviškės Aidų Redakcijoje. Tik daugelio visokeriopu pasišventimu galima išlaikyti lietuvišką spaudą. Tai lyg lašeliai, kurie subėgę į upę, prasiveržia didele srove!

Maloniai prašome fantus jau šį ateinantį sekmadienį atvežti prie bažnyčios. Kas tik kuo galime prisidėkime, kad spausdintu žodžiu sklistų tikėjimo šviesa ir tiesa.

Australijos Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija širdingai kviečia visus į tradicinį TĖVIŠKĖS AIDAMS paremti metinį

SPAUDOS BALIŲ

Sydnėjaus Lietuvių Klubo patalpose, 16-18 East Terrace, Bankstown, rugpiūčio 17 d., šeštadienį. Gera klubo "IN SET" kvarteto muzika, prašmatni programa, turtinga loterija ir visi kiti klubo patarnavimai. Įėjimas visiems nemokamas. Pradžia 7 val. vakaro.

šv. Jono bažnyčioje, St. David St., North Geelong. Išpažintys pusę valandos prieš pamaldas.

Adelaide: Kun. A. Spurgis MIC ir kun. A. Kazlauskas MIC, 6 Third Ave, St. Peters, SA 5069, Tel. 42 1633. Pamaldos sekmadieniais 9 val. ir 11 val. Pirmajais mėn. penktadieniais ir privalomose šventėse 7 val. vak. — šv. Kazimiero koplyčioje, Lietuvių Katalikų Centre, 6 Third Ave, St. Peters.

Sydney: Kun. P. Butkus, Christian Brothers, 68 The Boulevard, Lewisham, NSW 2049, Tel. 560 8989. Kun. P. Martūzas, De La Salle Brothers, Oakhill, Castle Hill, NSW 2154, Tel. 634 2424.

Pamaldos sekmadieniais 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe (prie John St.). Išpažintys nuo 10 v

Newcastle lietuviams pamaldos šv. Lauryno bažn. liepos 28 d. 10 val.

Canberros lietuviams pamaldos šv. Juozapo bažn. rugpiūčio 4 d. 11.30 val., sąryšyje su A. A. Jurgio Žilinsko mirties metim. Liepos 21 d. skelbtų pamaldų nebus. Visur prieš pamaldas išpažintys.

Kun. P. Butkus

Leidiny s apie prof. Kolupailą

Prieš Kalėdas pasirodys kapitalinis veikalas apie žymų hidrologą, visuomenininką, spaudos bendradarbį, profesorių Steponą Kolupailą. Knygos autoriai yra mirusio profesoriaus buvę studentai, inž. Juozas Danys ir dr. Jurgis Gimbutas. Su autoriais išsamiai bendradarbiavo velionio šeima, eilė kolegų ir prietelių. Pažymėtini Zenonas Bačelis, Ksaveras Kaunas, J. ir R. Baubliai, prof. J. Brazaitis, dr. A. Damušis, A. Didžiulis, prof. S. Dirmantas, P. Narutis, K. Palčiauskas, dr. A. Šešplaukis, kun. J. Prunskis ir kt. Taip pat naudotasi daug detalių atskleidžiančiu profesoriaus dienoraščiu ir net iš Lietuvos atsivežta, dešimtmečius vesta Kolupailų šeimos svečių knyga. Spalvinga, daugialypė profesoriaus Kolupailos asmenybė kruopščiai, išsamiai ir objektyviai atkurta monografijos puslapiuose.

Akademini s Skautų Sąjūdis
Filisterių Skautų Sąjunga

HOBARTO KRONIKA

● Sporto klubo "Perkūno" metinis susirinkimas vyko liepos 1 d. Moonah sporto salėje. Susirinko sportininkai ir keletas jų rėmėjų. Susirinkimą pravedė Aleksas Kantvilas. Po įpras tų valdybos pranešimų, sekė valdybos rinkimai. Naujai išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė: pirm. Vincas Vaičiulevičius, vicepirm. Rožė Vaičiulevičiūtė, sekret. Aleksas Kantvilas, kasininkas Juozas Paškevičius. Sekretoriaus adresas: 57 Strickland Ave. South Hobart. Tas. 7000.

● Lietuvių Dienoms jaunimas jau ruošiasi. Tautinių šokių grupė mokosi šokių, vad. Jono Jurevičiaus, ir Mergaičių chorelis, vad. A. Taškūno ir B. Šikšniaus, mokosi dainų. Chorelis dalyvaus Jaunimo chore ir pasirodys jaunųjų talentų vakare.

● Į Lietuvių Dienas Adelaidėn šiemet iš mūsų vyks rekordinis skaičius — virš 40 asmenų. Iš Hobarto išskrisime gruodžio 25 d. 11 val. prieš piet Ansett lėktuvu.

● Sporto klubas Perkūnas ruošia šokius. Lenkų salėje rugpiūčio 17 d. Veiks bufetas ir turtinga loterija. Visas pelnas skiriamas jaunimo kelionės išlaidoms į Adelaidę.

● Tautos Šventės minėjimą ruošia ALB Apylinkės valdyba Lenkų salėje rugsėjo 7 d. 8 val. vak. Paskaitą skaitys A. Taškūnas, meninę dalį atliks jaunimas. Šventės pakviesti svečiai — Imigracijos ministeris, Glenorchy miesto burmistras ir kiti. Į minėjimą kviečiami Hobarto, Launcestono ir kitų Tasmanijos vietovių lietuviai su savo draugais.

J. Paškevičius

SYDNĖJUS

Pranešimas

Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos D-jos visuotinis metinis susirinkimas šaukiamas liepos 28 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių Klube Bankstowne šia darbotvarkė: Susirinkimo atidarymas, prezidiumo sudarymas, praeito visuot. susirinkimo protokolo skaitymas; Pranešimai: pirmininkės, išdinininkės, Lietuvių Sodybos statybos finansinio stovio, Ligoninių reikalų vedėjos, kontrolės komisijos ir diskusijos dėl pranešimų. Einamieji reikalai ir susirinkimo uždarymas.

Tuoju po susirinkimo bus traukiama loterija "Moover Electric Fan" ir "Linda Electric Frypan". Maloniai kviečiame visas esamas ir norinčias įstoti nares kuo gausiausiai dalyvauti.

SLMSG D-jos Valdyba

Sydnėjaus Lietuvių Klube

16—18 East Terrace, Bankstown NSW Tel. 708 1414.

PRAMOGŲ TVARKARAŠTIS

Liepos mėn.

28 d., sekmadienį, "Yin Yan" duetas talentingų dainininkų ir televizijos artistų.

Rugpiūčio mėn.

4 d., sekmadienį, "Gaye and Johnny Kaye" populiarius dainininkai.

11 d., sekmadienį, Boby Hanna - talentingas vokalistas ir art. Valgykla veikia kiekvieną dieną.

Trečiadieniais šachmatai.

Šeštadieniais 8-12 val. vak. ir sekmadieniais 6-10 val. vak. "In Set" kvarteto šokių muzika.

Dėmesio nariams! Dabar Tau laikas susimokėti nario mokestį!

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienu metu vyrai privalo dėvėti kaklaryšius.

ŠYPSENNOS

Nugirdo Strapalas Plepalas

Juokinga

Pardavėjas bando ūkininką prikalbėti pirkti dviratį.

— Jis man nereikalingas. Geriau aš išleisiu pinigą gerai karvei, — atsako ūkininkas.

— Bet kaip būtų juokinga jus matyti jojantį ant karvės, — juokauja pardavėjas.

— Taip, bet būtų daug juokingiau, jei kas mane pamatytų melžiant dviratį, — atsikerta ūkininkas.

Patriotas, bet...

Išėjęs atsargon anglų kariuomenės pulkininkas savo draugui europiečiui sakosi norįs Naujojoje Zelandijoje pirkti ūkį.

— Kodėl ne Anglijoje? — domisi europietis.

— Kodėl? Ar nežinote Anglijos klimato? Aš esu gimęs Anglijoje. Aš kovodamas už ją, esu sužeistas. Jei bus reikalas, aš ir mirsiu už Angliją, bet niekas negali manęs priversti gyventi Anglijoje.

Perspėjimas

Autovairuotoja ją sustabdžiusiam policininkui:

— Ar jūs norite mane perspėti, kad pažeidžiau vairavimo taisykles, ar gal pageidaujate, kad jus perspėčiau, jog mano vyras yra policijos inspektorius.

Pažangėjant muzikoje

— Kaip jūsų dukrelei sekasi mokytis skambinti pianinu?

— Dabar ji jau skambina abiem rankom, o jos mokytoja tvirtina, kad ji neužilgo ims ir ausimis skambinti.

Geras virėjas

Valgyklos savininkas, ragaudamas naujai priimto virėjo pagamintą maistą, klausia jį:

— Kiek laiko, tarnaudamas kariuomenėj, buvai virėju?

— Du metus ir du kartus buvau sunkiai sužeistas.

— Džiaukis, kad jie tavęs visiškai nenugalabino.

Perspėjant

Mama dukrai:

— Aš tau jau kelintą kartą draudžiu Džimį įsileisti pas save, o tu iš viso į tai nekreipi dėmesio. Juk aš dėl to labai esu susirūpinusi.

— Tai tada man tik belieka jį patį lankyti, visą rūpestį nuo tavęs perkeliu ant jo motinos.

Įtartina paguoda

Gydytojas vos begaudančiam kvapą ligoniui, besiskundžiančiam savo sunkiu alsavimu:

— Nesirūpinkite; aš jums jį sustabdysiu.